

Fire de execuție

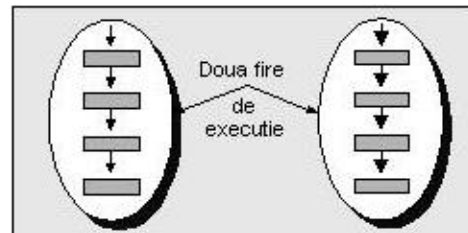
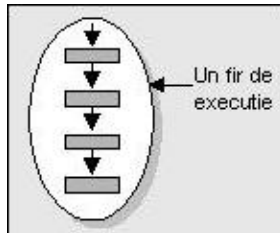
- Ce este un fir de execuție ?
- Crearea unui fir de execuție
- Ciclul de viață
- Terminarea firelor de execuție
- Fire de tip "daemon"
- Sincronizarea firelor de execuție
- Monitoare
- Semafoare
- Probleme legate de sincronizare
- Gruparea firelor de execuție
- Fluxuri de tip "pipe"
- Clasele Timer și TimerTask

Ce este un fir de execuție ?

Programare concurentă

Un *fir de execuție* este o succesiune secvențială de instrucțiuni care se execută în cadrul unui proces.

Program (proces) Program (proces)

Proces - **mai multe** fire de execuție

Procese vs. Fire de execuție

Asemănări

- Concurență
- Planificare la execuție

Deosebiri

- Un fir de execuție poate exista doar într-un proces
Proces ușor, Context de execuție
- Proces nou: cod + date
Fir nou : cod

Utilitatea firelor de execuție

- calcule matematice
- așteptarea eliberării unei resurse
- desenarea componentelor GUI

Crearea unui fir de execuție

Orice fir de execuție este o instanță a clasei **Thread**

Crearea unui fir de execuție:

- extinderea clasei **Thread**
- implementarea interfeței **Runnable**

Interfața **Runnable**

- Definește un protocol comun pentru obiecte active
- Conține metoda **run**
- Este implementată de clasa **Thread**

Extinderea clasei Thread

```
public class FirExcecutie extends Thread {  
  
    public FirExcecutie(String nume) {  
        // Apelam constructorul superclasei  
        super(nume);  
    }  
  
    public void run() {  
        //Codul firului de executie  
        ...  
    }  
}
```

Lansarea unui fir

```
// Cream firul de executie  
FirExcecutie fir = new FirExcecutie("simplu");  
  
// Lansam in executie  
fir.start();
```

Listing 1: Folosirea clasei Thread

```
class AfisareNumere extends Thread {
    private int a, b, pas;

    public AfisareNumere(int a, int b, int pas) {
        this.a = a;
        this.b = b;
        this.pas = pas;
    }

    public void run() {
        for(int i = a; i <= b; i += pas)
            System.out.print(i + " ");
    }
}

public class TestThread {
    public static void main(String args[]) {
        AfisareNumere fir1, fir2;

        fir1 = new AfisareNumere(0, 100, 5);
        // Numara de la 0 la 100 cu pasul 5

        fir2 = new AfisareNumere(100, 200, 10);
        // Numara de la 100 la 200 cu pasul 10

        fir1.start();
        fir2.start();
        // Pornim firele de executie
        // Ele vor fi distruse automat la terminarea lor
    }
}
```

//Secvential...

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 ...

//Un posibil rezultat

0 100 110 5 10 15 120 130 20 140 25 ...

Implementarea interfeței Runnable

```
class Fir extends Parinte, Thread //Incorect

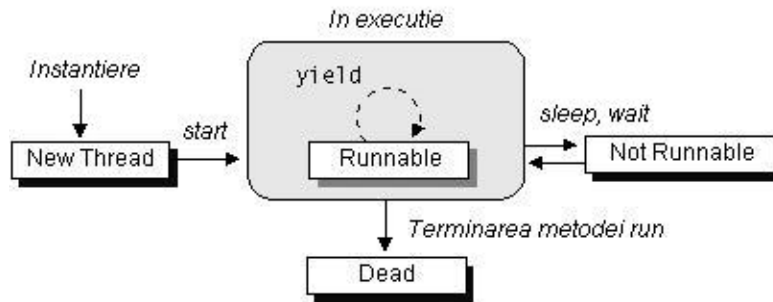
public class ClasaActiva implements Runnable {
    public void run() {
        //Codul firului de executie
        ...
    }
}

...
ClasaActiva obiectActiv = new ClasaActiva();
Thread fir = new Thread(obiectActiv);
fir.start();

// Sau
public class FirExecutie implements Runnable {
    private Thread fir = null;
    public FirExecutie() {
        fir = new Thread(this);
    }
    public void run() { ... }
}

...
FirExecutie fir = new FirExecutie();
```

Ciclul de viață

Starea "New Thread"

```
Thread fir = new Thread(obiectActiv);  
// fir se gaseste in starea "New Thread"
```

- Nu are alocate resurse
- Putem apela `start`
- `IllegalThreadStateException`

Starea "Runnable"

```
fir.start();  
//fir se gaseste in starea "Runnable"
```

- Alocare resurse
- Planificare la procesor
- Apel `run`

Starea "Not Runnable"

- `sleep`
- `wait - notify`
- Operații blocante I/O

```
try {  
    // Facem pauza de o secunda  
    Thread.sleep(1000);  
} catch (InterruptedException e) { ...}
```

Starea ”Dead”

Firele de execuție trebuie să se termine **natural**.

Nu *mai* există metoda **stop**.

```
public void run() {
    for(int i = a; i <= b; i += pas)
        System.out.print(i + " " );
}
```

Variabile de terminare

```
public boolean executie = true;
public void run() {
    while (executie) {
        ...
    }
}
```

System.exit termină forțat toate firele de execuție.

Metoda isAlive

- `true` - "Runnable" sau "Not Runnable"
- `false` - "New Thread" sau "Dead"

```
NumaraSecunde fir = new NumaraSecunde();  
// isAlive returneaza false  
// (starea este New Thread)
```

```
fir.start();  
// isAlive returneaza true  
// (starea este Runnable)
```

```
fir.executie = false;  
// isAlive returneaza false  
// (starea este Dead)
```

Fire de execuție de tip ”daemon”

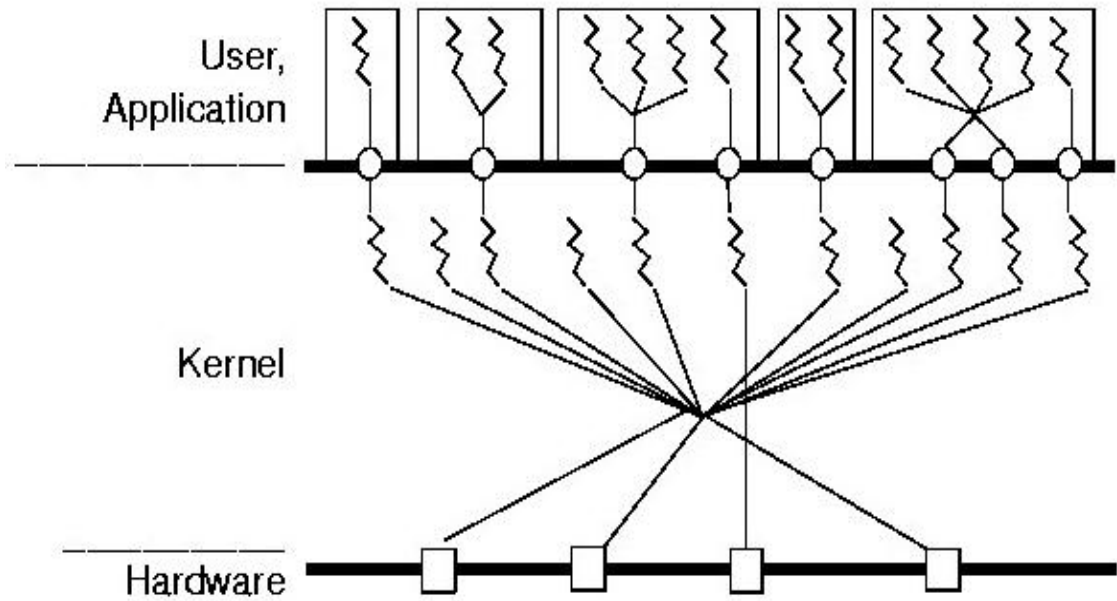
Un proces este considerat în execuție dacă conține cel puțin un fir de execuție activ.

Demoni = fire de execuție care se termină automat la terminarea aplicației.

Metoda **setDaemon**

Permite transformarea unui fir de execuție în demon sau invers.

Planificarea la execuție

- Proces
- Fir de execuție
- Planificator
- Procesor fizic

Priorități de execuție

Modele de lucru

- *Modelul cooperativ*
partajare **timp**
- *Modelul preemptiv* - ”cuante de timp”
partajare **resurse**

setPriority

```
MAX_PRIORITY = 10;  
MIN_PRIORITY = 1;  
NORM_PRIORITY= 5;
```

Un fir de execuție cedează procesorul:

- prioritate mai mare
- metoda sa **run** se termină
- **yield**
- timpul alocat a expirat

Sincronizarea firelor de execuție

- Partajarea resurselor comune
- Așteptarea îndeplinirii unor condiții

Scenariul producător / consumator

```
class Buffer {
    private int number = -1;

    public int get() {
        return number;
    }

    public void put(int number) {
        this.number = number;
    }
}
```

Clasa Producator

```
class Producator extends Thread {
    private Buffer buffer;

    public Producator(Buffer b) {
        buffer = b;
    }

    public void run() {
        for (int i = 0; i < 10; i++) {
            buffer.put(i);
            System.out.println(
                "Producatorul a pus:\t" + i);
            try {
                sleep((int)(Math.random() * 100));
            } catch (InterruptedException e) { }
        }
    }
}
```

Clasa Consumator

```
class Consumator extends Thread {
    private Buffer buffer;

    public Consumator(Buffer b) {
        buffer = b;
    }

    public void run() {
        int value = 0;
        for (int i = 0; i < 10; i++) {
            value = buffer.get();
            System.out.println(
                "Consumatorul a primit:\t" + value);
        }
    }
}
```

Monitoare

Secțiune critica = segment de cod ce gestionează o resursă comună

Monitor = "lacăt" asociat fiecărui obiect

Controlul accesului într-o secțiune critică se face prin cuvântul cheie **synchronized**

```
public synchronized void put(int number) {
    // buffer blocat de producator
    ...
    // buffer deblocat de producator
}
public synchronized int get() {
    // buffer blocat de consumator
    ...
    // buffer deblocat de consumator
}
```

Monitoare fine

```
class MonitoareFine {
    //Cele doua resurse ale obiectului
    Resursa x, y;
    //Folosim monitoarele a doua obiecte fictive
    Object xLacat = new Object(),
           yLacat = new Object();
    public void metoda() {
        synchronized(xLacat) {
            // Accesam resursa x
        }
        synchronized(yLacat) {
            // Accesam resursa y
        }
        synchronized(xLacat) {
            synchronized(yLacat) {
                // Accesam x si y
            }
        }
        synchronized(this) {
            // Accesam x si y
        }
    }
}
```

Semafoare

Metodele wait - notify

```
class Buffer {
    private int number = -1;
    private boolean available = false;

    public synchronized int get() {
        while (!available) {
            try {
                wait();
                // Asteapta producatorul sa puna o valoare
            } catch (InterruptedException e) {
                e.printStackTrace();
            }
        }
        available = false;
        notifyAll();
        return number;
    }
}
```

```
public synchronized void put(int number) {
    while (available) {
        try {
            wait();
            // Asteapta consumatorul sa preia valoarea
        } catch (InterruptedException e) {
            e.printStackTrace();
        }
    }
    this.number = number;
    available = true;
    notifyAll();
}
}
```

Probleme legate de sincronizare

Deadlock - ”Problema filozofilor”

- Solicitarea resursele în aceeași ordine
- Monitoare care să controleze accesul la un grup de resurse
- Variabile care să informeze disponibilitatea resurselor fără a bloca monitoarele
- Arhitectura sistemului

Fire de execuție inaccesibile

Operațiunile blocante IO nu trebuie făcute în metode sincronizate.

Variabile volatile

```
class TestVolatile {
    boolean test;
    public void metoda() {
        test = false;
        // *
        if (test) {
            // Aici se poate ajunge...
        }
    }
}
```

Modificatorul **volatile** informează compilatorul să nu optimizeze codul în care aceasta apare, previzionând valoarea pe care variabila o are la un moment dat.

Gruparea firelor de execuție

Clasa ThreadGroup

Fiecare fir de execuție Java este membru al unui grup, afilierea fiind permanentă.

```
//Exemplu
ThreadGroup grup1 = new ThreadGroup("Producatori");
Thread p1 = new Thread(grup1, "Producator 1");
Thread p2 = new Thread(grup1, "Producator 2");

ThreadGroup grup2 = new ThreadGroup("Consumatori");
Thread c1 = new Thread(grup2, "Consumator 1");
Thread c2 = new Thread(grup2, "Consumator 2");
Thread c3 = new Thread(grup2, "Consumator 3");
```

Un grup poate avea ca părinte un alt grup - ierarhie de grupuri, cu rădăcina grupul implicit **main**

Variabile locale

Clasa ThreadLocal

Fiecare fir de execuție poate gestiona variabile proprii ale căror valori sunt independente de celelalte fire de execuție active.

```
//Exemplu
static ThreadLocal tldata = new ThreadLocal();

    public void aMethod() {

        // Retrieve value.
        Object obj = tldata.get();

        // Set value.
        tldata.set(obj);
    }
```

Comunicarea prin fluxuri de tip ”pipe”

- **PipedReader, PipedWriter**
- **PipedOutputStream, PipedInputStream**

Conectarea fluxurilor

```
PipedWriter pw1 = new PipedWriter();
PipedReader pr1 = new PipedReader(pw1);
// sau
PipedReader pr2 = new PipedReader();
PipedWriter pw2 = new PipedWriter(pr2);
// sau
PipedReader pr = new PipedReader();
PipedWriter pw = new PipedWirter();
pr.connect(pw) //echivalent cu
pw.connect(pr);
```

```

class Producator extends Thread {
    private DataOutputStream out;
    public void run() {
        ...
        out.writeInt(i);
    }
}
class Consumator extends Thread {
    private DataInputStream in;
    public void run() {
        ...
        value = in.readInt();
    }
}
...
PipedOutputStream pipeOut = new PipedOutputStream();
PipedInputStream pipeIn = new PipedInputStream(pipeOut);
DataOutputStream out = new DataOutputStream(pipeOut);
DataInputStream in = new DataInputStream(pipeIn);
Producator p1 = new Producator(out);
Consumator c1 = new Consumator(in);
p1.start();
c1.start();

```

Clasele `Timer` și `TimerTask`

Panificare unor acțiuni pentru o singură execuție sau pentru execuții repetate la intervale regulate.

- Crearea unei subclase **Actiune** a lui `TimerTask` și supreadefinirea metodei `run`
- Crearea unui fir de execuție prin instanțierea clasei `Timer`;
- Crearea unui obiect de tip **Actiune**;
- Planificarea la execuție a obiectului de tip **Actiune**, folosind metoda `schedule` din clasa `Timer`;

Listing 2: Folosirea claselor Timer și TimerTask

```
import java.util.*;
import java.awt.*;

class Atentie extends TimerTask {
    public void run() {
        Toolkit.getDefaultToolkit().beep();
        System.out.print(".");
    }
}

class Alarma extends TimerTask {
    public String mesaj;
    public Alarma(String mesaj) {
        this.mesaj = mesaj;
    }
    public void run() {
        System.out.println(mesaj);
    }
}

public class TestTimer {
    public static void main(String args[]) {

        // Setam o actiune repetitiva, cu rata fixa
        final Timer t1 = new Timer();
        t1.scheduleAtFixedRate(new Atentie(), 0, 1*1000);

        // Folosim o clasa anonima pentru o alta actiune
        Timer t2 = new Timer();
        t2.schedule(new TimerTask() {
            public void run() {
                System.out.println("S-au scurs 10 secunde.");
                // Oprim primul timer
                t1.cancel();
            }
        }, 10*1000);

        // Setam o actiune pentru ora 22:30
        Calendar calendar = Calendar.getInstance();
        calendar.set(Calendar.HOUR_OF_DAY, 22);
        calendar.set(Calendar.MINUTE, 30);
        calendar.set(Calendar.SECOND, 0);
        Date ora = calendar.getTime();
    }
}
```

```
    Timer t3 = new Timer();  
    t3.schedule(new Alarma("Toti copiii la culcare!"), ora);  
  }  
}
```

Desenarea și firele de execuție

Operațiile consumatoare de timp vor fi făcute în fire de execuție

Greșit

```
public void paint(Graphics g) {  
    // Calcule complexe  
    ...  
    // Desenare  
}
```

Corect

```
public void paint(Graphics g) {  
    // Desenare  
}  
  
public void run() {  
    //Calcule complexe  
    repaint();  
}
```

Fire de execuție în Swing

SwingUtilities
invokeLater
invokeAndWait

```
Runnable doHello = new Runnable() {  
    public void run() {  
        System.out.println("Hello!");  
    }  
};  
SwingUtilities.invokeLater(doHello);
```

java.awt.EventQueue